

รายงานสถานการณ์ส่งออกข้าวไทย 5 เดือนแรกของปี 2558 และแนวโน้มครึ่งปีหลัง 2558

เปรียบเทียบปริมาณส่งออกข้าวของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ 5 อันดับ

ประเทศ	2555	2556	2557	ม.ค.-มิ.ย. 2557	ม.ค.-มิ.ย. 2558	(%) +/-
ไทย	6.97	7.05	10.96	4.557	4.507	-1.1
อินเดีย	10.65	10.57	10.81	3.469	4.245	22.4
เวียดนาม	7.73	6.75	6.69	2.827	2.426	-14.2
ปากีสถาน	3.65	3.43	3.38	1.723	2.273	31.9
สหรัฐ	3.43	3.04	2.83	1.549	1.685	8.7
รวม	32.43	30.84	34.66	14.125	15.136	7.2

หน่วย: ล้านตันข้าวสาร

ที่มา รวบรวมจากรายงานของ THE RICE TRADER (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิ.ย. 2558)

ปริมาณส่งออกข้าวไทย แยกรายชนิดข้าว ระหว่างปี 2555 - 2558

ชนิดข้าว	2555	2556	2557	ม.ค.-พ.ค. 2557	ม.ค.-พ.ค. 2558	% (58/57)
ตันข้าวขาว	2,424,435	2,641,495	4,886,237	1,805,652	1,726,751	-4.4
ปลายข้าวขาว	148,405	215,967	760,850	274,785	195,448	-28.9
ตันข้าวหอมมะลิ	1,399,620	1,498,421	1,359,075	561,701	572,456	1.9
ปลายข้าวหอมมะลิ	513,037	416,768	510,598	199,085	290,972	46.2
ข้าวหนึ่ง	2,049,618	1,650,832	3,261,522	878,307	883,221	0.6
ข้าวเหนียว	113,685	137,451	139,394	70,733	66,581	-5.9
ข้าวหอมปทุม*	85,629	51,684	51,684	34,522	36,729	6.4
รวม (ตัน)	6,734,429	6,612,618	10,969,360	3,824,785	3,772,158	-1.4
มูลค่า (ล้านบาท)	142,976	133,852	174,855	63,076	61,360	-2.7
ราคาต่อหน่วย (บาท/ตัน)	21,231	20,242	15,940	16,491	16,267	-1.4
มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	4,632	4,420	5,439	1,956	1,895	-3.2
ราคาต่อหน่วย (USD/ตัน)	687.9	668.5	496	512	502	-1.8

หน่วย : ตันข้าวสาร

ที่มา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ประเทศผู้นำเข้าข้าวไทยที่สำคัญ ระหว่างปี 2555-2558

ประเทศ	2555	2556	2557	ม.ค.-พ.ค. 2557	ม.ค.-พ.ค. 2558	% (58/57)
1 ไนจีเรีย	1,182,518	175,818	1,239,810	192,105	405,851	111.3
2 ฟิลิปปินส์	3,323	65,138	353,044	107,577	403,087	274.7
3 จีน	176,214	327,559	734,765	279,897	294,104	5.1
4 แอฟริกาใต้	366,745	419,373	535,645	182,179	229,321	25.9
5 ไ오วอร์โคสต์	356,807	310,098	719,771	248,387	215,506	-13.2
6 สหรัฐอเมริกา	361,722	386,844	475,536	195,577	194,361	-0.6
7 แคนาดา	278,436	282,992	517,526	204,064	159,871	-21.7
8 แองโกลา	153,546	231,282	379,637	131,274	138,532	5.5
9 ญี่ปุ่น	196,802	267,975	336,893	144,590	135,347	-6.4
10 เบนิน	335,096	919,041	1,112,602	368,956	132,503	-64.1
ประเทศอื่นๆ	3,323,218	3,226,497	4,564,131	1,770,179	1,463,671	-17.3
รวม	6,734,429	6,612,618	10,969,360	3,824,785	3,772,158	-1.4

หน่วย : ตันข้าวสาร

ที่มา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

คาดการณ์ปริมาณส่งออกข้าวของไทยในปี 2558 โดยสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

ชนิดข้าว	2556	2557	ม.ค.-พ.ค. 57	ม.ค.-พ.ค. 58	% (58/57)	% สัดส่วน ชนิดข้าว	คาดการณ์ 2558 (เดิม)	คาดการณ์ 2558 (ใหม่)
ข้าวขาว	2.86	5.54	2.08	1.92	-7.7	51	5	4.8
ข้าวหอมมะลิ	1.92	1.87	0.76	0.86	13.2	23	2	2.2
ข้าวนึ่ง	1.65	3.26	0.88	0.88	0	23	2.7	2.2
ข้าวเหนียว	0.14	0.14	0.07	0.07	0	2	0.1	0.2
ข้าวหอมปทุมธานี	0.05	0.16	0.03	0.04	33.3	1	0.2	0.1
รวม	6.61	10.97	3.82	3.77	-1.3	100	10	9.5

หน่วย : ล้านตันข้าวสาร

* คาดการณ์ ณ เดือนกรกฎาคม 2558

ในปี 2558 นี้ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยคาดการณ์ปริมาณส่งออกข้าวที่ **9.5 ล้านตัน** เป็นมูลค่า 4,770 ล้านบาทหรือสหรัฐฯ (คิดเป็นมูลค่าประมาณ 157,000 ล้านบาท) ขณะที่กระทรวงพาณิชย์คาดว่า ไทยจะส่งออกข้าวประมาณ 10.0 ล้านตัน

ข้อเสนอแนะเพื่อผลักดันการส่งออกข้าวไทย

1. การบริหารจัดการและการระบายข้าวจากสต็อกของรัฐบาลต้องดำเนินการให้ถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะตลาด รวมทั้งจะต้องเร่งระงับปัญหาสต็อกข้าวให้หมดไปโดยเร็วเพื่อไม่ให้เป็นการกีดกันงบประมาณ และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อให้กลไกตลาดกลับสู่ภาวะปกติ
2. เร่งเจรจาทำสัญญาขายข้าวแบบรัฐบาลต่อรัฐบาลกับทางการเงินในส่วนที่ยังคงค้างอยู่อีก 2 ล้านตัน
3. ทำกิจกรรมส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ข้าวไทยในต่างประเทศเพื่อรักษาฐานลูกค้าและขยายตลาดให้มากขึ้น โดยเฉพาะในตลาดที่สำคัญ เช่น ฮองกง สิงคโปร์ เป็นต้น
4. ปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย และข้าวขาว รวมทั้งกำหนดมาตรฐานข้าวหอมไทยขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันรุนแรงมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีผู้ส่งออกหน้าใหม่เข้ามาแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดของข้าวไทยมากขึ้น
5. ควบคุมดูแลค่าเงินบาทให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและมีเสถียรภาพ สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งรายอื่นๆ ได้
6. เร่งแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการส่งออก รวมทั้งปรับปรุงขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการส่งออกข้าว เช่น การขออนุญาตส่งออก การขอใบรับรองต่างๆ การรายงานส่งออก เป็นต้น เพื่อให้การส่งออกคล่องตัวขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกข้าวไทย

ในช่วงครึ่งหลังของปี 2558 สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยคาดว่า การส่งออกข้าวจะมีทิศทางที่ดีขึ้นกว่าช่วงครึ่งแรกของปี เพราะคาดว่าตลาดยังคงมีความต้องการข้าวอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับกระทรวงพาณิชย์ได้วางแนวทางที่จะร่วมกับภาคเอกชนขยายตลาดและรักษาส่วนแบ่งตลาดข้าวไทยในประเทศผู้นำเข้าข้าวหลักในทุกภูมิภาคทั่วโลก ทั้งนี้สมาคมฯ ได้รวบรวมปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อการส่งออกข้าวของไทยดังนี้

ปัจจัยบวก	ปัจจัยลบ
1. หากรัฐบาลบริหารจัดการสต็อกข้าวอย่างมีประสิทธิภาพ มีการระบายข้าวในปริมาณและช่วงเวลาที่เหมาะสมกับภาวะตลาดจะเป็นผลดีต่อการส่งออก เพราะตลาดที่นิยมบริโภคข้าวเก่ายังคงมีความต้องการเป็นระยะ	1. พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปี 2558 ลดลงส่งผลให้ผลผลิตข้าวเปลือกนาปีลดลง ทำให้ขาดแคลนวัตถุดิบสำหรับทำข้าวหนึ่ง รวมถึงข้าวหอมปทุมธานีที่ไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้นมาก
2. รัฐบาลมีสัญญาขายข้าวแบบรัฐบาลต่อรัฐบาลจำนวน 1 ล้านตันกับประเทศจีนที่ยังส่งมอบไม่หมด ซึ่งในขณะนี้ยังคงมีการส่งมอบอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้รัฐบาลยังมีสัญญาขายข้าวแบบรัฐบาลต่อรัฐอีกจำนวน 2 ล้านตันกับประเทศจีนที่ยังต้องมีการเจรจาเพื่อให้มีการส่งมอบต่อไป	2. ภาวะภัยแล้งและฝนที่ตกลงมาทำให้บางพื้นที่ต้องเลื่อนการเพาะปลูกข้าวนาปี 2558/59 ออกไป ประกอบกับราคาข้าวเปลือกไม่จูงใจให้เพาะปลูกจึงส่งผลให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปีลดลง ซึ่งอาจจะทำให้ผลผลิตข้าวนาปี เช่น ข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียวมีปริมาณลดลง และราคาอาจสูงขึ้น
3. ภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันอย่างเหนียวแน่นในการทำกิจกรรมประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดข้าวไทยในต่างประเทศ รวมถึงการเจรจาขายข้าวแบบรัฐบาลต่อรัฐ(G-G) และภาครัฐร่วมเอกชน(G-P)	3. มีสัญญาณว่าภัยแล้งอาจจะต่อเนื่องไปอีก 1-2 ปี จากภาวะโลกร้อน รวมถึงปริมาณน้ำต้นทุนสำหรับการเพาะปลูกอยู่ในระดับต่ำและไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูกข้าว ย่อมส่งผลให้ผลผลิตข้าวลดลง และราคาอาจจะปรับตัวสูงขึ้น

4. ราคาข้าวของไทยอยู่ในระดับที่ไม่ต่างจากประเทศคู่แข่งมากนัก ทำให้แข่งขันได้ดีขึ้น	4. ผู้ซื้อจะไม่ซื้อข้าวล่วงหน้าในปริมาณมากๆ เพราะยังไม่มั่นใจสถานการณ์ราคาข้าว
5. ค่าเงินบาทมีทิศทางอ่อนค่าลง ส่งผลดีต่อการส่งออก	5. ค่าเงินยูโรซึ่งมีทิศทางอ่อนค่าลง ส่งผลให้ค่าเงินของประเทศในแถบแอฟริกาที่ผูกกับค่าเงินยูโรอ่อนค่าลงด้วย ทำให้สินค้าที่นำเข้ามีราคาแพงขึ้น
6. คาดว่าประเทศที่นิยมบริโภคข้าวใหม่ เช่น จีน ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย จะมีการนำเข้าข้าวในช่วงปลายปีนี้	6. ภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซาและสัญญาณการฟื้นตัวที่ยังไม่ชัดเจน อาจส่งผลกระทบต่อการนำเข้าข้าวจากไทย
7. เวียดนามมีสัญญาส่งมอบข้าวให้แก่จีน ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ที่ยังค้างอยู่ ทำให้การแข่งขันกับไทยลดความรุนแรงลง	7. ภาวะเศรษฐกิจของจีนซึ่งหากมีสัญญาณของการถดถอยทางเศรษฐกิจ อาจส่งผลกระทบต่อการนำเข้าสินค้าจากไทย
8. ประเทศจีนดำเนินนโยบายด้านการอุดหนุนการเกษตร ส่งผลให้ราคาข้าวในประเทศอยู่ในระดับสูง ทำให้มีความต้องการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้น ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญเช่น เวียดนาม กัมพูชา พม่า ปากีสถาน จึงหันไปสนใจตลาดจีนมากยิ่งขึ้น	8. ประเทศจีนเข้มงวดการนำเข้าข้าวผ่านชายแดนจากเวียดนาม ทำให้เวียดนามต้องหาตลาดอื่นๆ มารองรับผลผลิตฤดูการใหม่ที่จะออกสู่ตลาด
9. ภาวะภัยแล้งในอินเดียอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวและความสามารถในการส่งออก รวมทั้งนโยบายด้านความมั่นคงทางอาหารของอินเดียทำให้รัฐบาลมีภาระในการจัดสรรธัญพืชให้ประชาชนมากขึ้น	9. ราคาน้ำมันอยู่ในช่วงขาลง ส่งผลให้ประเทศผู้ส่งออกน้ำมันที่เป็นผู้นำเข้าข้าวจากไทยมีรายได้ลดลง ประกอบกับนโยบายการนำเข้าข้าวของไนจีเรียหลังจากมีรัฐบาลชุดใหม่ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการนำเข้าข้าวจากไทย
10. ความแปรปรวนของสภาพอากาศโลกที่ยังคงมีโอกาสดกภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น ปรากฏการณ์เอลนีโญ ภัยแล้ง ลมพายุพัดกระหน่ำ และอุทกภัยที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตสินค้าเกษตรทำให้ผลผลิตบางประเทศลดลง	10. ประเทศผู้บริโภคข้าวและผู้นำเข้าข้าวหลายประเทศ อาทิเช่น ฟิลิปปินส์ ไนจีเรีย ดำเนินนโยบายพึ่งพาผลผลิตในประเทศ และมีมาตรการอุดหนุนเกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิตในประเทศและลดการนำเข้า